Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om statsandel för kommunal basservice

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om statsandel för kommunal basservice ändras så att statsandelsprocenten för kommunal basservice höjs med 0,09 procentenheter. Statsandelen föreslås från ingången av 2020 vara 25,46 procent och kommunernas självfinansieringsandel 74,54 procent.

Det föreslås att det i ändringen av statsandelsprocenten som tillägg beaktas 0,10 procentenheter i anknytning till fullgörandet av nya och mer omfattande åligganden så att statsandelsprocenten är 100. Vid dimensioneringen av statsandelen har i överensstämmelse med regeringsprogrammet som nya uppgifter beaktats att Vasa centralsjukhus blir ett sjukhus med omfattande jour (en miljon euro), stöd för mångfalden av familjer och livssituationer (2 miljoner euro), utvidgning av den subjektiva rätten till småbarnspedagogik (7,1 miljoner euro) och en minskning av gruppstorlekarna inom småbarnspedagogiken (6,7 miljoner euro). På ändringen av statsandelsprocenten inverkar också utvidgningen av eftervården inom barnskyddet (12 miljoner euro) och tidigareläggningen av undervisningen i A1-språket (7,5 miljoner euro).

År 2020 är indexhöjningen i fråga om statsandelen för basservice 2,7 procent och den därav följande ökningen av statsandelen 166,0 miljoner euro. Justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna ökar statsandelarna för basservice med 102,2 miljoner euro.

Viktningen av delfaktorerna för statsandelens sjukfrekvenskoefficient och kostnadsfaktorernas viktkoefficienter justeras från och med år 2020.

Det föreslås att ersättningen till kommunerna för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunden separeras i statsbudgeten från statsandelen för kommunernas basservice till ett separat moment. Bestämmelser om förfarandet ska fortfarande finnas i lagen om statsandel för kommunal basservice och ersättningen betalas till kommunen i samband med statsandelen för basservicen. Kommunerna ersätts för minskningar i skatteinkomsterna som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna som genomförts från och med år 2010. Det belopp som betalas en enskild kommun motsvarar de förlorade skatteinkomster som ändringen av beskattningsgrunden har orsakat den kommunen. Till kommunerna betalas sammanlagt 285 miljoner euro i enlighet med den minskning av skatteinkomsterna som följer av ändringarna i beskattningsgrunderna vid beskattningen för 2020 och med beaktande av tidigare års ändringar i beskattningsgrunderna sammanlagt 2 252 miljoner euro.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för år 2020 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2020.

———

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL 1
INNEHÅLL 2
ALLMÄN MOTIVERING 3
1 NULÄGE OCH BEDÖMNING AV NULÄGET 3
1.1 Bestämmande av statsandel 3
1.2 Tidsbegränsade minskningar och ökningar av statsandelen 3
1.3 Statsandelsprocent och kommunens självfinansieringsandel 4
1.4 Beaktande av ändringar av beskattningsgrunder i statsandelarna 4
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN 4
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER 5
3.1 Ekonomiska konsekvenser 5
3.1.1 Lagens tillämpningsområde – nya och mer omfattande åligganden 5
3.1.2 Ersättningar för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna 6
3.1.3 Tidsbegränsade minskningar och ökningar av statsandelen 7
3.1.4 Statsandelsprocent och kommunens självfinansieringsandel 8
3.1.5 Justering av sjukfrekvenskoefficienten 8
3.2 Konsekvenser för kommunernas och övriga myndigheters verksamhet 8
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN 9
5 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER 9
DETALJMOTIVERING 10
1 LAGFÖRSLAG 10
7 a kap. Beaktande av ändringar i beskattningsgrunderna 11
2 IKRAFTTRÄDANDE 14
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING 14
LAGFÖRSLAG 16
Lag om ändring av lagen om statsandel för kommunal basservice 16
BILAGOR 21
PARALLELLTEXT 21
Lag om ändring av lagen om statsandel för kommunal basservice 21

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge och bedömning av nuläget

1.1 Bestämmande av statsandel

Med stöd av lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009) betalas till kommunerna statsandel för driftskostnaderna i fråga om basservice. Enligt 57 § i den lagen beaktas uppskattade förändringar i omfattningen eller arten av statsandelsåliggandena årligen i statsandelens belopp och ändringen i kostnadsnivån vid den årliga indexjusteringen. Enligt 58 § justeras dessutom kostnads-fördelningen mellan staten och kommunerna årligen. Vid justeringen av kostnadsfördelningen juste-ras de kalkylerade kostnader, de grundpriser och den finansiering som ligger till grund för statsandelen samt statsandelsprocenten i enlighet med de faktiska kostnaderna.

Bestämmelser om statsandelsprocenten samt om tidsbegränsade minskningar och ökningar av stats-andelen utfärdas årligen genom ändring av lagen om statsandel för kommunal basservice. Bestämmelser om kalkylerade kostnader och grundpriser för tilläggsdelar utfärdas enligt 54 § årligen genom förordning av statsrådet.

En enskild kommuns statsandel bestäms enligt de kalkylerade kostnaderna för statsandelsåliggandena, tilläggsdelarna och utjämningen av statsandelen på basis av skatteinkomsterna. Man har strävat efter att definiera bestämningsfaktorerna för de kalkylerade kostnaderna bl.a. på basis av forskningsinformation så, att de så väl som möjligt motsvarar de kostnader som orsakas av faktorerna. Enligt 7 § ska bestämmelser om viktningen av sjukfrekvenskoefficientens delfaktorer och om kostnadsfaktorernas viktkoefficienter utfärdas i lag med fem års mellanrum.

1.2 Tidsbegränsade minskningar och ökningar av statsandelen

I 36 § 1—7 mom. i lagen om statsandel för kommunal basservice finns det bestämmelser om tidsbegränsade minskningar och ökningar av statsandelen år 2019. Under 2016—2019 dras från statsandelen årligen av ett belopp som motsvarar indexhöjningen. År 2019 är beloppet 16,68 euro per invånare. År 2019 dras från statsandelen för kommunal basservice av 90,69 euro per invånare i anknytning till de besparingar som konkurrenskraftsavtalet medför för kommunerna. Avdraget för ibruktagandet av minskningen av utgifterna för pensionsstödet till långtidsarbetslösa är 3,81 euro per invånare. Avdraget för finansiering av systemet för antagning av studerande är 0,28 euro per invånare. Avdraget för finansiering av sjukvårdshelikopter- och läkarhelikopterverksamhet är 4,10 euro per invånare. Avdraget för finansiering av det elektroniska systemet för hantering av elev-, studerande- och examensuppgifter är 0,05 euro per invånare. År 2019 dras från statsandelen för kommunal basservice dessutom av 5,47 euro per invånare i anknytning till ibruktagandet av incitamentsystemet för digitalisering i kommunerna.

Enligt 36 § 8 mom. i den gällande lagen ökas statsandelen för kommunal basservice med 237 miljoner euro år 2020 som en engångsersättning för att avlägsna verkningarna av det dubbla avdrag som orsakas av nedskärningen i semesterpenningen i anslutning till konkurrenskraftsavtalet vid justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna åren 2019—2022. Avsikten är dock att tidigarelägga den i momentet avsedda ökningen på 237 miljoner euro redan till år 2019. Ett förslag om detta ingår propositionen om ändring av 36 § i lagen

om kommunal basservice, som har samband med statens tredje tilläggsbudgetproposition för 2019 och är avsedd att lämnas samtidigt med denna proposition.

1.3 Statsandelsprocent och kommunens självfinansieringsandel

De kalkylerade kostnader som föranleds av kommunens statsandelsåligganden och bestämningsgrunderna fördelas på så sätt att statsandelen för de kalkylerade kostnaderna för 2019 är 25,37 procent och kommunernas självfinansieringsandel är 74,63 procent. Statsandelsprocenten anger kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna vid finansieringen av basservicen i hela landet och därmed motsvarar den inte den statsandel som de enskilda kommunerna får. Den kommunala självfinansieringen per invånare är lika stor för alla kommuner. Från och med 2016 är statsandelen för nya och mer omfattande statsandelsåligganden 100 procent av de kalkylerade kostnaderna.

1.4 Beaktande av ändringar av beskattningsgrunder i statsandelarna

Minskningen av kommunalskatteintäkterna till följd av ändringar i beskattningsgrunderna kompenseras till kommunerna på det sätt som anges i 35 § i lagen om statsandel för kommunal basservice i samband med betalningen av statsandelarna. Åren 2010—2019 har skatteinkomstförlusterna kompenserats genom att statsandelen för kommunal basservice höjts med ett belopp som motsvarar skatteförlusterna. Ändringarna har gjorts så att på kommunnivå får ingen kommun ändrade inkomster till följd av ändringar av beskattningsgrunderna. Tidigare under åren 2003–2009 kompenserades förlorade skatteinkomster i statsandelssystemet genom att statsandelsprocenten för social- och hälsovården höjdes. Den kommunvisa ökningen av statsandelen var då lika stor per invånare.

Från och med 2010 har till statsandelen för kommunal basservice influtit kompensation för förlorade skatteinkomster ca två miljarder euro. Detta motsvarar drygt en femtedel av det totala beloppet av statsandelen för basservice på 2019 års nivå. Kompensationen av förlorade skatteinkomster är dock inte till sin karaktär en del av statsandelen för basservice, utan det är fråga om statens ersättning till kommunerna för förlorade kommunalskatteintäkter på grund av ändringar i lagstiftningen.

I en förstudie av behovet att utveckla kommunernas statsandelssystem (FM publikationer 2019:18) föreslås det att kompensationer för förlorade skatteinkomster ska i statsbudgeten lösgöras till ett eget moment för att öka transparensen hos statsandelssystemet. Enligt utredningen snedvrider kompensationerna såsom en del av statsandelen bilden av hur man med statsandelar stöder ordnandet av kommunernas basservice. I utredningen kartlades i stor utsträckning experters och kommunfältets åsikter om behoven att utveckla statsandelssystemet för kommunal basservice.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att statsandelsprocenten för kommunal basservice höjs med 0,09 procentenheter. År 2020 föreslås kommunernas statsandelsprocent vara 25,46. På motsvarande sätt föreslås det att kommunernas självfinansieringsandel ska uppgå till 74,54 procent av de kalkylerade kostnaderna för statsandelsåligganden. Vid ändring av statsandelsprocenten har fullgörandet av nya och mer omfattande åligganden beaktats så att statsandelsprocenten för dem är 100.

Vid dimensioneringen av statsandelen beaktas förändringen i bestämningsgrunderna och ändringarna enligt planen för de offentliga finanserna och regeringsprogrammet. Det föreslås att som ändringar som beror på regeringsprogrammet ska beaktas utvidgningen av den subjektiva rätten till småbarnspedagogik, minskningen av gruppstorlekarna inom den småbarnspedagogiska verksamheten, stödet för mångfalden av familjer och livssituationer samt ändringen av Vasa centralsjukhus till ett sjukhus med omfattande jour. På ändringen av statsandelsprocenten inverkar också utvidgningen av eftervården inom barnskyddet och tidigareläggningen av undervisningen i A1-språket.

Det föreslås att det år 2020 görs en höjning som motsvarar den beräknade förändringen i kostnadsnivån (indexhöjning) och en justering av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna i enlighet med lagen om statsandel för kommunal basservice. Den viktigaste av de tidsbegränsade minskningarna av statsandelen anknyter till beaktandet av de besparingar som konkurrenskraftsavtalet medför.

Det föreslås att ersättningen till kommunerna för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunden separeras i statsbudgeten från statsandelen för kommunernas basservice till ett separat moment från och med år 2020. Målet med förändringen är att göra statsandelssystemet för kommunal basservice tydligare och möjliggöra en mer transparent bedömning av statsandelsbeloppen. Bestämmelser om förfarandet ska fortfarande finnas i lagen om statsandel för kommunal basservice och ersättningen betalas till kommunen i samband med statsandelen för basservicen. Det föreslås att det till kommunerna år 2020 betalas sammanlagt 2 252 miljoner euro som kompensation för minskningen av kommunalskatteinkomsterna åren 2010–2020. År 2020 minskar skatteinkomsterna i nettobelopp med 285 miljoner euro. Eftersom förändringarna i kommunalskatten varierar från kommun till kommun betalas ersättningen till kommunerna så att ingen kommun får förändrade inkomster. Med andra ord fortsätter tidigare praxis.

Viktningen av delfaktorerna för statsandelens sjukfrekvenskoefficient och kostnadsfaktorernas viktkoefficienter justeras från och med år 2020.

Därtill föreslås i lagen ändringar av teknisk natur som bl.a. gäller beaktande av lagstiftningsändringar.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

3.1.1 Lagens tillämpningsområde – nya och mer omfattande åligganden

På grund av kommunernas nya och mer omfattande åligganden höjs statsandelsprocenten med 0,1 procentenheter, eftersom statsandelen för dem ska vara 100 procent. Det uppskattas att de nya och mer omfattande åliggandena ökar kommunernas kostnader år 2020, dvs. det så kallade kostnadsunderlaget för statsandelen, med ca 36,3 miljoner euro. Eftersom statsandelsprocenten för 2020 är 25,37 procent före de ovannämnda förändringarna i åliggandena, ökar statsandelarna med endast 9,2 miljoner euro till följd av ökningen av kostnadsunderlaget. För att statsandelen för dessa uppgifter ska öka till fullo i enlighet med ökningen av kostnadsunderlaget, beaktas den återstående delen på 27,1 miljoner euro genom en höjning av statsandelsprocenten.

Det att tre avdrag av bestående natur har överförts till statsandelsprocenten från de tidsbegränsade avdragen och tilläggen under momentet för statsandelen för basservice, har en nedsättande verkan på 0,01 procent på ändringen av statsandelsprocenten.

3.1.2 Ersättningar för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna

Med anledning av de ändringar i beskattningsgrunderna som ska göras i skattelagstiftningen beräknas intäkterna av kommunalskatten minska med sammanlagt 285 miljoner euro år 2020, vilket ersätts till kommunerna till fullt belopp. På riksnivå är ersättningen i medeltal 51,93 euro per invånare. Skatteförlusterna ersätts till enskilda kommuner enligt deras uppskattade skatteförluster. I de kommunvisa beräkningarna tillämpas beskattningsuppgifterna för 2018, skattesatsen för 2019 och invånarantalet vid årsskiftet 2018–2019.

Tabel 1. Effekterna på kommunernas skatteinkomster 2020 av de ändringar av beskattningsgrunderna som hänför sig till budgetpropositionen, mn euro

Indexjustering i beskattningsgrunderna för förvärvsinkomster	-196
Begränsning av ränteavdraget för bostadslån	10
Höjning av pensionsinkomstavdraget vid statsbeskattningen	-2
Höjning av pensionsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen	-23
Höjning av arbetsinkomstavdraget	-48
Höjning av grundavdraget	-59
Begränsning av hushållsavdraget	36
Permanentering av lagen om källskatt för löntagare från utlandet	-3
Samanlagt	**-285**

För åren 2010–2020 betalas sammanlagt 2 252 miljoner euro i ersättningar för förlorade skatteinkomster.

Tabell 2. Kompensationer av kommunernas förlorade skatteinkomster 2010–2020

År	mn €
2010	375
2011	129

2012	299
2013	11,5
2014	9,5
2015	131
2016	262
2017	395
2018	131
2019	224
2020	285
Sammanlagt	2252

Kommunernas statsandelar minskar 2020 med cirka 1,4 miljarder euro på grund av att kompensationen för kommunernas förlorade skatteinkomster överförs till ett eget moment. Om kompensationen inte beaktas, stiger statsandelens nivå från 2019 till 2020 med ungefär 550 miljoner.

Den totala finansiering som kommunen får påverkas inte av förslaget i propositionen om att ersättning för förlorade skatteinkomster ska separeras från statsandelen. Syftet med ändringen är att synliggöra hur stor andel av finansieringen av den kommunala basservicen staten i verkligheten betalar som statsandel och hur stor andel är annat, dvs. ersättning för kommunernas förlorade skatteinkomster som orsakas av ändringar i skattesystemet, som staten beslutar om.

3.1.3 Tidsbegränsade minskningar och ökningar av statsandelen

För att beakta de besparingar som konkurrenskraftsavtalet medför föreslås det att det i statsandelen för 2020 görs en minskning på 233,6 miljoner euro, som genomförs så att från statsandelen för kommunal basservice dras av 42,56 euro per invånare. Vad beträffar pensionsstödet för långtidsarbetslösa föreslås det att statsandelen minskas med 4,12 euro per invånare samt vad beträffar finansiering av sjukvårdshelikopter- och läkarhelikopterverk-samhet att statsandelen minskas med 4,10 euro per invånare. Statsandelen för kommunal basservice i anslutning till ibruktagandet av incitamentsystemet för digitalisering i kommunerna minskas därtill med 40 miljoner euro. Det föreslås att avdraget genomförs så att statsandelen för kommunal basservice minskas med 7,29 euro per invånare.

För år 2020 föreslås inga tidsbegränsade ökningar i statsandelen. Engångsersättningen på 237 miljoner euro enligt den gällande lagen för att avlägsna verkningarna av det dubbla avdrag som orsakas av nedskärningen i semesterpenningen i anslutning till konkurrenskraftsavtalet betalas redan år 2019. Ett förslag om detta ingår i propositionen om ändring av 36 § i lagen om kommunal basservice som har samband med statens tredje tilläggsbudgetproposition för 2019.

3.1.4 Statsandelsprocent och kommunens självfinansieringsandel

År 2020 föreslås kommunernas statsandelsprocent vara 25,46. På motsvarande sätt föreslås det att kommunernas självfinansieringsandel ska uppgå till 74,54 procent av de kalkylerade kostnaderna för statsandelsåligganden.

Vid fördelningen av statsandelsprocenten och kommunens självfinansieringsandel beaktas höjningen av statsandelsprocenten med 0,10 procentenheter i anknytning till fullgörandet av nya och mer omfattande åligganden så, att statsandelsprocenten för dem är 100. Det att tre avdrag av bestående natur har överförts till statsandelsprocenten från de tidsbegränsade avdragen och tilläggen under momentet för statsandelen för basservice, har en nedsättande verkan på 0,01 procent på ändringen av statsandelsprocenten.

3.1.5 Justering av sjukfrekvenskoefficienten

Justeringen av viktningen av delfaktorerna för statsandelens sjukfrekvenskoefficient och kostnadsfaktorernas viktkoefficienter inverkar i princip inte på statsandelarnas totala belopp.

Justeringen orsakar kommunvisa verkningar på sjukfrekvenskoefficienten och således på kommunens statsandelsbelopp. Enligt en preliminär uppskattning är de ändringar i kommunens statsandel som orsakas av justeringen av viktningen av sjukfrekvenskoefficienten avsevärda i en del kommuner. Ändringarnas storleksklass avviker dock inte från de årliga verkningarna på kommunens statsandel som beror på ändringar av sjukfrekvenskoefficientens delfaktorer. De kommunvisa ändringarna varierar som störst från en minskning på 90 euro till en ökning på 110 euro per invånare. I tio kommuner är den negativa ändringen minst 50 euro per invånare och i 20 kommuner är den positiva ändringen minst 50 euro per invånare. Verkningarna beror på sjukfrekvensens stora vikt som bestämningsfaktor för statsandelen.

3.2 Konsekvenser för kommunernas och övriga myndigheters verksamhet

Kommunernas statsandelar minskar 2020 med cirka 1,4 miljarder euro på grund av att kompensationen för kommunernas förlorade skatteinkomster överförs till ett eget moment. Om kompensationen inte beaktas, stiger statsandelens nivå från 2019 till 2020 med ungefär 550 miljoner.

Det att ersättningen för förlorade skatteinkomster separeras från statsandelen för kommunal basservice bedöms öka statsandelssystemets transparens. Ändringen kan underlätta förvaltningen av kommunens ekonomi. Det att kompensationen av förlorad skatteinkomst har ingått i statsandelen har kunnat skapa en felaktig bild att kommunen av staten får mera pengar än vad den de facto får för finansiering av basservicen. Kommunens skatteinkomster har minskat med ett belopp som motsvarar kompensationen, och därför är ersättningen inga tilläggspengar för kommunen.

Kompensationerna av skatteinkomstförluster hör också i fortsättningen till den allmänna finansieringen av kommunerna, men är åtskilda från skatteredovisningssystemet och statsandelssystemet. I praktiken förutsätter detta att en ny inkomstpost fogas till kommunernas resultaträkningar. På grund av deras allmänna täckning passar kompensationerna i kommunernas bokföring i samma helhet som skatteinkomster och statsandelar. Bokföringsnämndens kommunsektion meddelar anvisningar om schemat för resultaträkningen.

Propositionen har inga direkta konsekvenser för andra myndigheters verksamhet eller organisation.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid kommun- och regionförvaltningsavdelningen vid finansministeriet i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet samt undervisnings- och kulturministeriet. Förhandlingar har förts med Finlands Kommunförbund. Propositionen har behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

5 Samband med andra propositioner

Dimensioneringen av anslaget för kommunernas basservice hänför sig till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om småbarnspedagogik och lagen om stöd för hemvård av barn, i vilken det föreslås att den subjektiva rätten till småbarnspedagogik utvidgas och att det med stöd av lagen småbarnspedagogik (540/2018) ska utfärdas en förordning om gruppstorleken inom den småbarnspedagogiska verksamheten. Dimensioneringen av anslaget hänför sig dessutom till regeringens proposition med förslag till ändring av 50 § i hälso- och sjukvårdslagen, i vilken det föreslås att Vasa centralsjukhus ändras till ett sjukhus med omfattande jour.

När det gäller tidsbegränsade minskningar och ökningar av statsandelen har propositionen samband med propositionen om ändring av 36 § 8 mom. i lagen om statsandel för kommunal basservice som har samband med statens tredje tilläggsbudgetproposition för 2019. Enligt den propositionen betalas engångsersättningen på 237 miljoner euro för att avlägsna verkningarna av det dubbla avdrag som orsakas av nedskärningen i semesterpenningen i anslutning till konkurrenskraftsavtalet, som föreskrivs i den gällande lagen, redan år 2019. Engångsersättningen beaktas alltså inte längre i denna proposition i bestämmelserna om tidsbegränsade ökningar i statsandelen för 2020.

När det gäller ersättning för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna har propositionen samband med regeringens proposition med förslag till lag om inkomstskatteskalan för 2020 samt till lagar om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen och av 3 och 12 § i lagen om källskatt för löntagare från utlandet.

Den lag som föreslås i denna proposition kan inte godkännas och stadfästas om inte de lagar som nämns ovan och de förordningar som utfärdas med stöd av dem har utfärdats.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för år 2020 och avses bli behandlad i samband med den.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1 §. *Tillämpningsområde*. I förteckningen över lagar i 1 mom. föreslås uppdateringar av teknisk natur på grund av ändrad lagstiftning. Ändringarna gäller lagen om småbarnspedagogik (540/2018), familjevårdslagen (263/2015), socialvårdslagen (1301/2014), kemikalielagen (599/2013) och lagen om allmänna bibliotek (1492/2016).

7 §. *Sjukfrekvenskoefficient*. I paragrafen finns bestämmelser om sjukfrekvenskoefficienten, som beräknas på grundval av delfaktorerna hälso- och sjukvård, äldreomsorg och socialvård. Enligt 5 mom. utfärdas bestämmelser om viktningen av sjukfrekvenskoefficientens delfaktorer och om kostnadsfaktorernas viktkoefficienter med fem års mellanrum. Den gällande regleringen har varit i kraft från och med finansåret 2015, och i den grundar sig kostnadsviktningarna på en undersökning av Institutet för hälsa och välfärd som baserar sig på uppgifterna för 2011 (THL Rapport 24/2013).

Det föreslås att 1—4 mom. ändras så att i dem föreskrivs om viktningen av sjukvårdskoefficientens delfaktorer och om kostnadsfaktorernas viktkoefficienter som ska tillämpas från och med 2020. De nya viktkoefficienterna baserar sig på uppgifter från 2017 som Institutet för hälsa och välfärd uppdaterat (Kuntien peruspalvelujen valtionosuuksissa käytettävien sosiaali- ja terveydenhuollon kustannustekijöiden painokertoimien päivittäminen. Tutkimuksesta tiiviisti 38/2019. THL).

I 1 mom. finns det bestämmelser om viktningen av sjukfrekvenskoefficientens delfaktorer. Delfaktorerna är kostnaderna för hälso- och sjukvården, äldreomsorgen och socialvården. Delfaktorernas viktning baserar sig på de uppgiftsspecifika kostnaderna i Statistikcentralens statistik om kommunekonomin och på kostnadsfördelningen inom varje uppgift på basis av åldersstrukturen och sjukfrekvensen som utreddes i Institutet för hälsa och välfärds undersökning.

Hälso- och sjukvården omfattar fyra kostnadsposter: specialiserad sjukvård, öppenvård inom primärvården, mun- och tandvård och vårdavdelningsvård inom primärvården. Äldreomsorgen omfattar också fyra kostnadsposter: institutionsvård för äldre, boendeservice inom heldygnsomsorgen för äldre, övrig äldreservice och hemvård för de som fyllt 65 år. Socialvården omfattar nio kostnadsposter: institutions- och familjevård inom barnskydd, öppen vård inom barnskyddet, annan barn- och familjevård, institutionsvård för personer med funktionsnedsättning, boendeservice inom hel-dygnsomsorgen för personer med funktionsnedsättning, övrig service för personer med funktions-nedsättning, sysselsättningsfrämjande service, särskild service inom missbrukarvården och hemvård för de som inte har fyllt 65 år.

Hälso- och sjukvårdens viktning föreslås vara 54,84, äldreomsorgens 28,00 och socialvårdens 17,16.

I 2 mom. finns det bestämmelser om viktkoefficienterna för hälso- och sjukvården. Inom hälso- och sjukvården beaktas som sjukfrekvenskoefficientens kostnadsfaktorer centrala sjukdomar som ger rätt till specialersättning. För var och en av dessa sjukdomar fastställs en egen viktkoefficient på basis av hur allmänt förekommande sjukdomen är och på basis av vårdkostnaderna. Som en kostnadsfaktor för hälso- och sjukvården används dessutom viktkoefficienten för personer under 55 år som får invalidpension.

Inom hälso- och sjukvården är de mest betydande ändringarna att koefficienterna för psykoser och minskar, och att viktkoefficienterna för olika cancerformer blir högre än tidigare.

I 3 mom. finns det bestämmelser om viktkoefficienterna för äldreomsorgen. Inom äldreomsorgen beaktas som sjukfrekvenskoefficientens kostnadsfaktorer sådana sjukdomar som är typiska för åldersgrupperna bland äldre och som ger rätt till specialersättning. För var och en av dessa sjukdomar fastställs en egen viktkoefficient på basis av hur allmänt förekommande sjukdomen är och vårdkostnaderna.

Inom äldreomsorgen är den mest betydande ändringen den att hjärtarytmier och hjärtinsufficiens inte längre på ett entydigt sätt är kopplade till kostnaderna, varmed det föreslås att viktkoefficienten slopas.

I 4 mom. finns det bestämmelser om viktkoefficienten för kostnadsfaktorn inom socialvården. Som kostnadsfaktor för sjukfrekvenskoefficienten inom socialvården beaktas endast viktkoefficienten för personer under 55 år som får invalidpension.

36 §. *Tidsbegränsade minskningar och ökningar av statsandelen till kommunerna*. I paragrafen finns det bestämmelser om minskningar och ökningar av statsandelen till kommunerna.

I 1 mom. föreslås en bestämmelse om avdrag från statsandelen som anknyter till konkurrenskraftsavtalet, som motsvarar i sak bestämmelsen i gällande 2 mom. År 2020 föreslås avdraget från statsandelen för basservice vara 42,56 euro per invånare.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om avdrag från statsandelen som anknyter till minskning av utgifterna för pensionsstödet till långtidsarbetslösa och som motsvarar i sak bestämmelsen i den gällande 3 mom. År 2020 föreslås avdraget från statsandelen för basservice vara 4,12 euro per invånare.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om avdrag från statsandelen som anknyter till finansiering av sjukvårdshelikopter- och läkarhelikopterverksamhet, och som motsvarar i sak bestämmelsen i den gällande 5 mom. År 2020 föreslås avdraget vara 4,10 euro per invånare.

I 4 mom. föreslås en bestämmelse om avdrag från statsandelen som anknyter till ibruktagandet av incitamentsystemet för digitalisering i kommunerna, som motsvarar i sak bestämmelsen i den gällande 7 mom. År 2020 föreslås avdraget från statsandelen för basservice vara 7,29 euro per invånare.

7 a kap. Beaktande av ändringar i beskattningsgrunderna

Det föreslås att det till lagen fogas ett nytt 7 a kap., med bestämmelser om ersättning till kommunerna för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna.

36 a §. *Ersättning för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna*. I paragrafen föreslås bestämmelser som huvudsakligen i sak motsvarar 35 § i den gällande lagen om ersättning till kommunerna för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna. Det föreslås att 35 § upphävs. Det föreslås att ersättningen för förlorad skatteinkomst ska separeras från statsandelen för kommunal basservice. I statsbudgeten separeras anslaget från momentet för statsandel för kommunal basservice (28.90.30) till ett eget moment (28.90.35).

Ett belopp som motsvarar de ändringar i kommunalskatteinkomsterna som föranletts av ändringar i beskattningsgrunderna och som genomförts från och med finansåret 1 betalas till kommunerna i samband med statsandelen. Ersättningen ska på motsvarande sätt som enligt den gällande lagen gälla ändringar i beskattningsgrunderna som gjorts från och med finansåret 2010. Från och med år 2101 har ändringar i beskattningsgrunderna beaktats inom statsandelssystemet för basservicen så, att till varje kommun betalas ett eurobelopp som motsvarar minskningen av kommunens skatteinkomster.

Både beloppet av den förlorade skatteinkomsten på riksnivå och beloppet av skatteinkomster som en enskild kommun inte fått beräknas i regel på samma sätt som enligt den gällande lagen. Verkningarna av nya ändringar i beskattningsgrunderna beaktas årligen och fogas till det ersättningsbelopp som samlats de tidigare åren. I 2 mom. föreslås bestämmelser om de uppgifter som används vid beräkningen av ersättningen. Vid beräkningen av förlorade skatteintäkter för finansåret tillämpas kommunens beskattningsuppgifter för året före det föregående året och skatteprocenten för det år som föregått finansåret samt invånarantalet vid utgången av det år som föregått finansåret.

Det föreslås att sättet att reglera ersättningen i 1 och 2 mom. förenklas så, att det inte längre ska utfärdas bestämmelser om det genomsnittliga beloppet per invånare för ersättningen årligen. Ersättningen betalas till respektive kommun i enlighet med de faktiska skatteinkomstförluster som beräknas på det sätt som beskrivs ovan. Ändringen är regleringsteknisk och påverkar inte ersättningens belopp. Årliga bestämmelser om ersättningen per invånare har tidigare varit motiverade då ersättningen har betalats som en del av statsandelen.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om de bestämmelser som tillämpas på ersättning för förlorade skatteinkomster. Eftersom ersättningen inte längre ska vara en del av statsandelen är det skäl att förtyd-liga till vilka delar t.ex. lagens bestämmelser om administrativa förfaranden ska tillämpas på ersättning av förlorade skatteinkomster i fortsättningen.

På beviljande och utbetalning av ersättningar för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna tillämpas i enlighet med den gällande lagen 48 § 1 mom., 49 § 1 och 2 mom., 50—53 § och 61—63 § samt på överklagande 12 kap. Enligt 48 § 1 mom. beviljar finansministeriet ersättningen utan ansökan senast före utgången av året före finansåret. Enligt 49 § 1 mom. betalar Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning ersättningen i samband med statsandelen. Enligt 2 mom. i den paragrafen ger finansministeriet in de uppgifter som behövs för utbetalningen till Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning. I 50–53 § i lagen finns det bestämmelser om rättelse av räknefel, betalning av utebliven förmån, återbetalning av grundlös förmån och upphörande av betalningsskyldigheten. I 61—63 § finns det bestämmelser om bestämmande av statsandelen i samband med ändringar i kommunindelningen. Regleringen tillämpas också på beräkning av ersättning för förlorad skatteinkomst i dessa situationer. Också bestämmelserna i 12 kap. om överklagande tillämpas på ersättning för förlorade skatteinkomster. Kommunen kan yrka på rättelse av finansministeriets beslut som gäller ersättning för förlorad skatteinkomst. Beslut som meddelats med anledning av rättelseyrkande får överklagas genom besvär.

41 a §. *Ersättning för ordnande av psykolog- och kuratorstjänster inom elevhälsan*. Det föreslås att hänvisningen till förvaltningsprocesslagen i 2 mom. ändras till en hänvisning till den nya lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) som träder i kraft vid ingången av 2020. Ändringen är av teknisk natur.

45 §. *Tvist om hemkommunsersättningen*. Det föreslås att hänvisningen i paragrafen till förvaltningsprocesslagen ändras till en hänvisning till lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Ändringen är av teknisk natur.

48 *§. Beslut om beviljande av statsandel och beslut om ersättning för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna*. I paragrafen finns det bestämmelser om beviljande av statsandel och om beslut. Det föreslås att paragrafens rubrik och 1 mom. ändras så att de bättre motsvarar den nuvarande strukturen hos statsandelen för basservice och den föreslagna separationen av ersättningen för förlorad skatteinkomst från statsandelen till en egen helhet.

Det föreslås att från ordalydelsen i 1 mom. stryks det separata omnämnandet om beslut om den i 29 § föreskrivna utjämningen av statsandelen på basis av skatteinkomsterna. Enligt den gällande lagen bestäms statsandelen för kommunal basservice på basis av de kalkylerade kostnaderna för basservicen, kommunvisa tilläggsdelar och utjämning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna. Därför är det inte motiverat att kräva ett separat administrativt beslut om utjämning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna, då utjämningen är en del av statsandelen. Detta har varit motiverat tidigare när statsandelssystemets struktur var annorlunda. Enligt det gällande systemet kan utjämningen av skatteinkomsterna beaktas som en del av kommunens statsandelsbeslut och de beräkningar som ingår i det utan att t.ex. kommunens rättssäkerhet äventyras. Kommunen har samma rätt att yrka på rättelse och rätt till överklagande i beslutet i fråga.

Enligt den gällande lagen är ersättningen för skatteförluster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna en del minskningarna och ökningarna av statsandelen för kommunal bassservice, och därför har också den ingått i beslutet om statsandel. I fortsättningen ska ersättningen för förlorade skatteinkomster vara en separat ersättning, och därför bör den nämnas separat i bestämmelsen. I enlighet med 1 mom. beviljar finansministeriet kommunen statsandel och beslutar om ersättning för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna utan ansökan senast före utgången av året före finansåret.

I 2 mom. finns det bestämmelser om ansökan om höjning av statsandelen enligt prövning och om beslut om det. Det föreslås inga ändringar i momentet.

49 §. *Utbetalning av statsandelar, ersättning för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna och av hemkommunsersättningar*. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den utöver statsandelar och hemkommunsersättningar också täcker utbetalning av den föreslagna ersättningen för förlorade skatteinkomster.

Det föreslås att det i 1 mom. också ska föreskrivas om utbetalning av ersättning för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna. Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning ska betala ut ersättningen som en helhet, på det sätt som föreskrivs i paragrafen, tillsammans med statsandelen för kommunal basservice, hemkommunsersättningarna samt statsandelar och annan finansiering som avses i lagen om finansiering av undervisnings- och kultur-verksamhet och lagen om fritt bildningsarbete.

Enligt 2 mom. ger finansministeriet samt undervisnings- och kulturministeriet in de uppgifter till Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning som behövs för utbetalning av de belopp som avses i 1 mom. Det föreslås att de ändringar som föreslås i denna proposition beaktas i 2 mom. 1 punkten. Således ska ministerierna ge in uppgifter om i 48 § avsedda statsandelsbeslut och beslut om ersättning för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar

i beskattningsgrunderna. Däremot förutsätts det inte längre att beslut om utjämning på basis av skatteinkomsterna ska ges in, eftersom utjämningen i enlighet med den ändring som föreslås i 48 § 1 mom. ingår i beslutet om statsandel för basservice.

55 §. *Statsandelsprocent och kommunens självfinansieringsandel*. Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras så att kommunernas statsandelsprocent är 25,46 procent och kommunernas självfinansieringsandel är 74,64 procent 2020. Jämfört med 2019 stiger statsandelsprocenten med 0,09 procentenheter.

Vid fördelningen av statsandelsprocenten och kommunens självfinansieringsandel beaktas som tillägg 0,10 procentenheter i anknytning till fullgörandet av nya och mer omfattande åligganden så, att statsandelsprocenten är 100. Det att tre avdrag av bestående natur har överförts till statsandelsprocenten från de tidsbegränsade avdragen och tilläggen under momentet för statsandelen för basservice, har en nedsättande verkan på 0,01 procent på ändringen av statsandelsprocenten.

64 §. *Rättelseförfarande.* Det föreslås att i 1 mom. beaktas den föreslagna ändringen av 48 § 1 mom. som gäller beslut om statsandel och ersättning för förlust av skatteinkomst. I övrigt motsvarar paragrafen den gällande bestämmelsen. Kommunens rätt att yrka på rättelse av finansministeriets beslut ska gälla beviljande av statsandel, ersättning för förlust av skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna och beloppet av hemkommunsersättningens grunddel.

65 §. *Överklagande*. I 1 mom. finns det bestämmelser om överklagande av finansministeriets beslut med anledning av ett rättelseyrkande. Det föreslås att hänvisningen i momentet till förvaltningsprocesslagen ändras till en hänvisning till lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Ändringen är av teknisk natur.

Finansministeriets beslut med anledning av rättelseyrkande överklagas enligt nämnda lag hos den regionala förvaltningsdomstolen.

2 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 2020.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I propositionen föreslås det att statsandelsprocenten för kommunal basservice ska höjas med 0,09 procentenheter. Kommunernas statsandelar minskar dock med cirka 1,4 miljarder euro. Minskningen av statsandelen beror på att kompensationerna för kommunernas skatteinkomstförluster överförs till ett eget moment. Om kompensationen inte beaktas, stiger statsandelens nivå från 2019 till 2020 med ungefär 550 miljoner. Statsandelens belopp påverkas av många faktorer som medför att det antingen ökar eller minskar. De mest betydande ökande faktorerna 2020 är justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna, indexhöjningen samt nya och mer omfattande uppgifter.

Propositionen har dock konsekvenser för kommunalekonomin i och med att den ökar statsandelarna, men den äventyrar inte kommunens i 121 § i grundlagen skyddade beskattningsrätt och rätt att bestämma om sin egen ekonomi.

Med stöd av vad som anförts ovan anser regeringen att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av lagen om statsandel för kommunal basservice

I enlighet med riksdagens beslut

*upphäv*s i lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009) 35 §, sådan den lyder i lag 1236/2018,

ändras 1 § 1 mom., 7 § 1—4 mom., 36 §, 41 a § 2 mom., 45 §, rubriken för 48 § och 48 § 1 mom., rubriken för 49 §, 49 § 1 mom. och 49 § 2 mom. 1 punkten, 55 § 1 mom., 64 § samt 65 § 1 mom.,

av dem 1 § 1 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 982/2012, 1294/2013, 525/2015, 1701/2015, 557/2016 och 1244/2016, 7 § 1—4 mom. sådana de lyder i lag 676/2014, 36 § och 55 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1236/2018, 41 a § sådan den lyder i lag 1294/2013 och 45 § sådan den lyder i lag 1271/2013, samt

fogas till lagen ett nytt 7 a kap. som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på statsandel som beviljas för driftskostnader i fråga om sådana uppgifter för kommunerna (*statsandelsåliggande*) om vilka det föreskrivs i

1) lagen om grundläggande utbildning (628/1998),
2) lagen om småbarnspedagogik (540/2018),
3) familjevårdslagen (263/2015),
4) lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012),
5) lagen om stöd för närståendevård (937/2005),
6) lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996),
7) folkhälsolagen (66/1972),
8) lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989),
9) hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010),
10) socialvårdslagen (1301/2014),
11) lagen om utkomststöd (1412/1997),
12) lagen om underhållsstöd (580/2008),
13) barnskyddslagen (417/2007),
14) lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977),
15) lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987),
16) lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001),
17) mentalvårdslagen (1116/1990),
18) lagen om missbrukarvård (41/1986),
19) lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016);
20) hälsoskyddslagen (763/1994),
21) livsmedelslagen (23/2006),
22) lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning (64/1986),

23) kemikalielagen (599/2013),
24) 8 kap. i läkemedelslagen (395/1987),
25) lagen om social kreditgivning (1133/2002),
26) lagen om organisering av det förebyggande rusmedelsarbetet (523/2015),
27) tobakslagen (549/2016),
28) veterinärvårdslagen (765/2009),
29) lagen om allmänna bibliotek (1492/2016),
30) lagen om kommunernas kulturverksamhet (166/2019),
31) lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998),
32) lagen om elev- och studerandevård (1287/2013).

— —

7 §

Sjukfrekvenskoefficient

Sjukfrekvenskoefficienten beräknas på grundval av delfaktorerna hälso- och sjukvård, äldreomsorg och socialvård. Delfaktorernas viktning är

Hälso- och sjukvård	54,84
Äldreomsorg	28,00
Socialvård	17,16

Hälso- och sjukvården omfattar följande kostnadsfaktorer med följande viktkoefficienter:

Diabetes	0,60
Epilepsi	0,95
Psykoser	2,62
Reumatism	0,90
Bronkialastma	0,48
Blodtryckssjukdomar	0,39
Koronarkärlssjukdom	0,75
Crohns sjukdom	0,83
Demens	0,75
Cancerformer	3,40
Neurologiska sjukdomar	1,30
Hjärtarytmier	1,37
Arbetsoförmögen, under 55 år	2,30

Äldreomsorgen omfattar följande kostnadsfaktorer med följande viktkoefficienter:

Diabetes	0,17
Epilepsi	1,69
Psykoser	2,13
Demens	5,40
Neurologiska sjukdomar	1,71

Viktkoefficienten för kostnadsfaktorn inom socialvården är

Arbetsoförmögen, under 55 år	15,86

— —

36 §

Tidsbegränsade minskningar och ökningar av statsandelen till kommunerna

År 2020 dras från statsandelen för kommunal basservice av 42,56 euro per invånare i anknytning till de besparingar som konkurrenskraftsavtalet medför för kommunerna.

År 2020 dras från statsandelen för kommunal basservice av 4,12 euro per invånare för minskningen av utgifterna för pensionsstödet till långtidsarbetslösa.

År 2020 dras från statsandelen för kommunal basservice av 4,10 euro per invånare för finansiering av sjukvårdshelikopter- och läkarhelikopterverksamhet.

År 2020 dras från statsandelen för kommunal basservice av 7,29 euro per invånare i anknytning till ibruktagandet av incitamentsystemet för digitalisering i kommunerna.

7 a kap.

Beaktande av ändringar i beskattningsgrunderna

36 a §

Ersättning för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna

Ett belopp som motsvarar de ändringar i kommunalskatteinkomsterna som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna och som genomförts från och med finansåret 2010 betalas till kommunerna i samband med statsandelen. Till kommunen betalas ett belopp som motsvarar kommunens förlorade skatteinkomster.

Vid beräkningen av de skatteintäkter kommuner förlorat för finansåret tillämpas beskattningsuppgifterna för året före det år som föregått finansåret och skatteprocenten för det år som föregått finansåret samt invånarantalet vid utgången av det år som föregått finansåret.

På administration och utbetalning av ersättningar för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna tillämpas 48 § 1 mom., 49 § 1 och 2 mom., 50—53 § och 61—63 §. Bestämmelser om överklagande finns i 12 kap.

41 a §

Ersättning för ordnande av psykolog- och kuratorstjänster inom elevhälsan

— —

Är kommunerna oeniga om huruvida den ena av kommunerna har rätt till eller är skyldig att betala kostnaderna enligt 1 mom., ska tvisten behandlas som förvaltningstvistemål vid en förvaltningsdomstol. Bestämmelser om behandling av sådana mål finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

45 §

Tvist om hemkommunsersättningen

Om två kommuner eller en hemkommun och en annan utbildningsanordnare är oeniga om huruvida den ena av kommunerna eller utbildningsanordnaren har rätt till eller är skyldig att betala hemkommunsersättning eller sådan ersättning som avses i 41 §, behandlas tvisten i förvaltningsdomstol som förvaltningstvistemål. Bestämmelser om behandling av sådana mål finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

48 §

Beslut om beviljande av statsandel och beslut om ersättning för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna

Finansministeriet beviljar kommunen statsandel och ersättning för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna utan ansökan senast före utgången av året före finansåret.

Statsrådet beslutar på ansökan om höjning av statsandelen enligt prövning. Höjning av statsandelen enligt prövning ska sökas före den tidpunkt som finansministeriet bestämmer.

49 §

Utbetalning av statsandelar, ersättningar för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna och av hemkommunsersättningar

Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning ska betala ut som en helhet, på det sätt som föreskrivs i denna paragraf, statsandelar, ersättningar för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna och hemkommunsersättningar som avses i denna lag samt statsandelar och annan finansiering som avses i lagen om finansiering av undervisnings- och kultur-verksamhet och lagen om fritt bildningsarbete.

Finansministeriet samt undervisnings- och kulturministeriet ger in följande uppgifter till Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning för utbetalning av de belopp som avses i 1 mom.:

1) i 48 § avsedda statsandelsbeslut och beslut om ersättningar för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna,

— —

55 §

Statsandelsprocent och kommunens självfinansieringsandel

Kommunens kalkylerade kostnader enligt 6—13 § fördelas på så sätt att kommunernas statsandel är 25,46 procent (*statsandelsprocen*t) och kommunernas självfinansieringsandel 74,54 procent.

64 §

Rättelseförfarande

En kommun som inte nöjer sig med ett beslut av finansministeriet som gäller beviljande av statsandel, ersättning för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna eller beloppet av hemkommunsersättningens grunddel har rätt att inom tre månader från delfåendet av beslutet framställa ett skriftligt rättelseyrkande hos finansministeriet. En anvisning om rättelseyrkande ska fogas till beslutet.

65 §

Överklagande

Beslut som meddelats med anledning av rättelseyrkande får överklagas genom besvär. Bestämmelser om överklagande finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

Helsingfors den 7 oktober 2019

Statsminister

Antti Rinne

Kommun- och ägarstyrningsminister Sirpa Paatero

Bilagor
Parallelltext

Lag

om ändring av lagen om statsandel för kommunal basservice

I enlighet med riksdagens beslut

*upphäv*s i lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009) 35 §, sådan den lyder i lag 1236/2018,

ändras 1 § 1 mom., 7 § 1—4 mom., 36 §, 41 a § 2 mom., 45 §, rubriken för 48 § och 48 § 1 mom., rubriken för 49 §, 49 § 1 mom. och 49 § 2 mom. 1 punkten, 55 § 1 mom., 64 § samt 65 § 1 mom.,

av dem 1 § 1 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 982/2012, 1294/2013, 525/2015, 1701/2015, 557/2016 och 1244/2016, 7 § 1—4 mom. sådana de lyder i lag 676/2014, 36 § och 55 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1236/2018, 41 a §sådan den lyder i lag 1294/2013 och 45 § sådan den lyder i lag 1271/2013, samt

fogas till lagen ett nytt 7 a kap. som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	1 §
Tillämpningsområde	*Tillämpningsområde*
Denna lag tillämpas på statsandel som beviljas för driftskostnader i fråga om sådana uppgifter för kommunerna (statsandelsåliggande) om vilka det föreskrivs i	Denna lag tillämpas på statsandel som beviljas för driftskostnader i fråga om sådana uppgifter för kommunerna (*statsandelsåliggande*) om vilka det föreskrivs i
1) lagen om grundläggande utbildning (628/1998),	1) lagen om grundläggande utbildning (628/1998),
2) lagen om barndagvård (36/1973),	*2) lagen om småbarnspedagogik (540/2018),*
3) familjevårdarlagen (312/1992),	3) *familjevårdslagen (263/2015),*
4) lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012),	4) lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012),
5) lagen om stöd för närståendevård (937/2005),	5) lagen om stöd för närståendevård (937/2005),
6) lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996),	6) lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996),
7) folkhälsolagen (66/1972),	7) folkhälsolagen (66/1972),
8) lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989),	8) lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989),
9) hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010),	9) hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010),
10) socialvårdslagen (710/1982),	10) socialvårdslagen (1301/2014),
11) lagen om utkomststöd (1412/1997),	11) lagen om utkomststöd (1412/1997),
12) lagen om underhållsstöd (580/2008),	12) lagen om underhållsstöd (580/2008),
13) barnskyddslagen (417/2007),	13) barnskyddslagen (417/2007),

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
14) lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977),	14) lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977),
15) lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987),	15) lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987),
16) lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001),	16) lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001),
17) mentalvårdslagen (1116/1990),	17) mentalvårdslagen (1116/1990),
18) lagen om missbrukarvård (41/1986),	18) lagen om missbrukarvård (41/1986),
19) lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016), (21.12.2016/1244)	19) lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016); (21.12.2016/1244)
20) hälsoskyddslagen (763/1994),	20) hälsoskyddslagen (763/1994),
21) livsmedelslagen (23/2006),	21) livsmedelslagen (23/2006),
22) lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning (64/1986),	22) lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning (64/1986),
23) kemikalielagen (744/1989),	23) kemikalielagen (599/2013),
24) 8 kap. i läkemedelslagen (395/1987),	24) 8 kap. i läkemedelslagen (395/1987),
25 punkten har upphävts genom L 30.12.2015/1701.	
26) lagen om social kreditgivning (1133/2002),	*25*) lagen om social kreditgivning (1133/2002),
27) lagen om organisering av det förebyggande rusmedelsarbetet (523/2015),	*26*) lagen om organisering av det förebyggande rusmedelsarbetet (523/2015),
28) tobakslagen (549/2016),	*27*) tobakslagen (549/2016),
29) veterinärvårdslagen (765/2009),	*28*) veterinärvårdslagen (765/2009),
	29) lagen om allmänna bibliotek (1492/2016),
30) biblioteksla gen (904/1998),	*30)* lagen om kommunernas kulturverksamhet (166/2019),
31) lagen om kommunernas kulturverksamhet (728/1992),	*31*) lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998),
32) lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998), (30.12.2013/1294)	*32)* lagen om elev- och studerandevård (1287/2013).
33) lagen om elev- och studerandevård. (1287/2013)	
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
7 §	7 §
Sjukfrekvenskoefficient	*Sjukfrekvenskoefficient*
Sjukfrekvenskoefficienten beräknas på grundval av delfaktorerna hälso- och sjukvård, äldreomsorg och socialvård. Delfaktorernas viktning är	Sjukfrekvenskoefficienten beräknas på grundval av delfaktorerna hälso- och sjukvård, äldreomsorg och socialvård. Delfaktorernas viktning är

Gällande lydelse

Hälso- och sjukvård	59,67
Äldreomsorg	27,44
Socialvård	12,89

Hälso- och sjukvården omfattar följande kostnadsfaktorer med följande viktkoefficienter

Diabetes	0,56
Epilepsi	0,98
Psykoser	6,63
Reumatism	0,84
Bronkialastma	0,47
Blodtryckssjukdomar	0,38
Koronarkärlssjukdom	0,72
Crohns sjukdom	0,79
Demens	0,71
Cancerformer	2,89
Neurologiska sjukdomar	1,10
Hjärtarytmier	1,12
Arbetsoförmögen, under 55 år	3,59

Äldreomsorgen omfattar följande kostnadsfaktorer med följande viktkoefficienter

Diabetes	0,25
Epilepsi	1,24
Psykoser	2,50
Demens	4,49
Neurologiska sjukdomar	1,62
Hjärtarytmier	0,46

Viktkoefficienten för kostnadsfaktorn inom socialvården är

Arbetsoförmögen, under 55 år	12,03

Föreslagen lydelse

Hälso- och sjukvården omfattar följande

Hälso- och sjukvård	*54,84*
Äldreomsorg	*28,00*
Socialvård	*17,16*

kostnadsfaktorer med följande viktkoefficienter:

Diabetes	*0,60*
Epilepsi	*0,95*
Psykoser	*2,62*
Reumatism	*0,90*
Bronkialastma	*0,48*
Blodtryckssjukdomar	*0,39*
Koronarkärlssjukdom	*0,75*
Crohns sjukdom	*0,83*
Demens	*0,75*
Cancerformer	*3,40*
Neurologiska sjukdomar	*1,30*
Hjärtarytmier	*1,37*
Arbetsoförmögen, under 55 år	*2,30*

Äldreomsorgen omfattar följande kostnadsfaktorer med följande viktkoefficienter

Diabetes	*0,17*
Epilepsi	*1,69*
Psykoser	*2,13*
Demens	*5,40*
Neurologiska sjukdomar	*1,71*

Viktkoefficienten för kostnadsfaktorn inom socialvården är

Arbetsoförmögen, under 55 år	*15,86*

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
36 §	36 §
Tidsbegränsade minskningar och ökningar av statsandelen till kommunerna	*Tidsbegränsade minskningar och ökningar av statsandelen till kommunerna*
Under 2016—2019 dras från statsandelen för kommunal basservice årligen av ett belopp som motsvarar indexhöjningen. År 2019 är det beloppet 16,68 euro per invånare.	upphävs
År 2019 dras från statsandelen för kommunal basservice av 90,69 euro per invånare i anknytning till de besparingar som konkurrenskraftsavtalet medför för kommunerna.	År *2020* dras från statsandelen för kommunal basservice av *42,56* euro per invånare i anknytning till de besparingar som konkurrenskraftsavtalet medför för kommunerna.
År 2019 dras från statsandelen för kommunal basservice av 3,81 euro per invånare för minskningen av utgifterna för pensionsstödet till långtidsarbetslösa.	År *2020* dras från statsandelen för kommunal basservice av *4,12* euro per invånare för minskningen av utgifterna för pensionsstödet till långtidsarbetslösa.
År 2019 dras från statsandelen för kommunal basservice av 0,28 euro per invånare för finansiering av systemet för antagning av studerande.	upphävs
År 2019 dras från statsandelen för kommunal basservice av 4,10 euro per invånare för finansiering av sjukvårdshelikopter- och läkarhelikopterverksamhet.	År *2020* dras från statsandelen för kommunal basservice av 4,10 euro per invånare för finansiering av sjukvårdshelikopter- och läkarhelikopterverksamhet.
År 2019 dras från statsandelen för kommunal basservice av 0,05 euro per invånare för finansiering av det elektroniska systemet för hantering av elev-, studerande- och examensuppgifter.	upphävs
År 2019 dras från statsandelen för kommunal basservice av 5,47 euro per invånare i anknytning till ibruktagandet av incitamentsystemet för digitalisering i kommunerna.	År *2020* dras från statsandelen för kommunal basservice av *7,29* euro per invånare i anknytning till ibruktagandet av incitamentsystemet för digitalisering i kommunerna.
År 2020 ökas statsandelen för kommunal basservice med 43,22 euro per invånare i anknytning till beaktandet av det dubbla avdrag som konkurrenskraftsavtalet medför.	
	7 a kap.
	Beaktande av ändringar i beskattningsgrunderna
	36 a §
	Ersättning för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	Ett belopp som motsvarar de ändringar i kommunalskatteinkomsterna som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna och som genomförts från och med finansåret 2010 betalas till kommunerna i samband med statsandelen. Till kommunen betalas ett belopp som motsvarar kommunens förlorade skatteinkomster. *Vid beräkningen av de skatteintäkter kommuner förlorat för finansåret tillämpas beskattningsuppgifterna för året före det år som föregått finansåret och skatteprocenten för det år som föregått finansåret samt invånarantalet vid utgången av det år som föregått finansåret.* *På administration och utbetalning av ersättningar för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna tillämpas 48 § 1 mom., 49 § 1 och 2 mom., 50—53 § och 61—63 §. Bestämmelser om överklagande finns i 12 kap.*
41 a §	41 a §
Ersättning för ordnande av psykolog- och kuratorstjänster inom elevhälsan	*Ersättning för ordnande av psykolog- och kuratorstjänster inom elevhälsan*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Är kommunerna oeniga om huruvida den ena av kommunerna har rätt till eller är skyldig att betala kostnaderna enligt 1 mom., ska tvisten behandlas som förvaltningstvistemål vid en förvaltningsdomstol enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996	Är kommunerna oeniga om huruvida den ena av kommunerna har rätt till eller är skyldig att betala kostnaderna enligt 1 mom., ska tvisten behandlas som förvaltningstvistemål vid en förvaltningsdomstol. *Bestämmelser om behandling av sådana mål finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).*
45 §	45 §
Tvist om hemkommunsersättningen	*Tvist om hemkommunsersättningen*
Om två kommuner eller en hemkommun och en annan utbildningsanordnare är oeniga om huruvida den ena av kommunerna eller utbildningsanordnaren har rätt till eller är skyldig att betala hemkommunsersättning eller sådan ersättning som avses i 41 §, behand-	Om två kommuner eller en hemkommun och en annan utbildningsanordnare är oeniga om huruvida den ena av kommunerna eller utbildningsanordnaren har rätt till eller är skyldig att betala hemkommunsersättning eller sådan ersättning som avses i 41 §, behandlas tvisten i förvaltningsdomstol som förvalt-

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
las tvisten i förvaltningsdomstol som förvaltningstvistemål enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).	ningstvistemål. *Bestämmelser om behandling av sådana mål finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.*
48 §	48 §
Beviljande av statsandel och beslut om utjämning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna	**Beslut om beviljande av statsandel och beslut om ersättning för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna**
Finansministeriet beviljar kommunen statsandel och beslutar om utjämning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna. Finansministeriet ska senast före utgången av året före finansåret utan ansökan bevilja kommunen statsandel och besluta om utjämning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna.	Finansministeriet beviljar kommunen statsandel och *ersättning för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna utan ansökan senast före utgången av året före finansåret.*
Statsrådet beslutar på ansökan om höjning av statsandelen enligt prövning. Höjning av statsandelen enligt prövning ska sökas före den tidpunkt som finansministeriet bestämmer.	Statsrådet beslutar på ansökan om höjning av statsandelen enligt prövning. Höjning av statsandelen enligt prövning ska sökas före den tidpunkt som finansministeriet bestämmer.
49 §	49 §
Utbetalning av statsandelar och hemkommunsersättningar	*Utbetalning av statsandelar, ersättningar för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna och av hemkommunsersättningar*
Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning ska betala ut som en helhet, på det sätt som föreskrivs i denna paragraf, statsandelar och hemkommunsersättningar som avses i denna lag samt statsandelar och annan finansiering som avses i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och lagen om fritt bildningsarbete.	Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning ska betala ut som en helhet, på det sätt som föreskrivs i denna paragraf, statsandelar, *ersättningar för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna* och hemkommunsersättningar som avses i denna lag samt statsandelar och annan finansiering som avses i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och lagen om fritt bildningsarbete.
Finansministeriet samt undervisnings- och kulturministeriet ger in följande uppgifter till Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning för utbetalning av de belopp som avses i 1 mom.:	Finansministeriet samt undervisnings- och kulturministeriet ger in följande uppgifter till Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning för utbetalning av de belopp som avses i 1 mom.:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1) i 48 § avsedda statsandelsbeslut och beslut om utjämning på basis av skatteinkomsterna,	1) i 48 § avsedda statsandelsbeslut och beslut om *ersättningar för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna,*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
55 §	55 §
Statsandelsprocent och kommunens självfinansieringsandel	*Statsandelsprocent och kommunens självfinansieringsandel*
Kommunens kalkylerade kostnader enligt 6—13 § fördelas på så sätt att kommunernas statsandel är 25,37 procent (statsandelsprocent) och kommunernas självfinansieringsandel 74,63 procent.	Kommunens kalkylerade kostnader enligt 6—13 § fördelas på så sätt att kommunernas statsandel är *25,46* procent (*statsandelsprocen*t) och kommunernas självfinansieringsandel *74,54* procent.
64 §	64 §
Rättelseförfarande	*Rättelseförfarande*
En kommun som inte nöjer sig med ett beslut av finansministeriet som gäller beviljande av statsandel, utjämning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna eller beloppet av hemkommunsersättningens grunddel har rätt att inom tre månader från delfåendet av beslutet framställa ett skriftligt rättelseyrkande hos finansministeriet. En anvisning om rättelseyrkande ska fogas till beslutet.	En kommun som inte nöjer sig med ett beslut av finansministeriet som gäller beviljande av statsandel, *ersättning för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna* eller beloppet av hemkommunsersättningens grunddel har rätt att inom tre månader från delfåendet av beslutet framställa ett skriftligt rättelseyrkande hos finansministeriet. En anvisning om rättelseyrkande ska fogas till beslutet.
65 §	65 §
Överklagande	*Överklagande*
Beslut som meddelats med anledning av rättelseyrkande får överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.	Beslut som meddelats med anledning av rättelseyrkande får överklagas genom besvär. *Bestämmelser om överklagande finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .